

LGBTQI+: van “Huh?” naar “Aha!”

Liefde is nog altijd liefde. En seks nog altijd seks. Daar is niets aan veranderd. Maar we zijn – eindelijk en hopelijk – op weg naar een maatschappij waarin iedereen zichzelf mag zijn. Waarin je niet per se in het hokje van man of vrouw moet passen en je ook niet per se moet vallen op iemand van het ene of het andere geslacht. Het is een evolutie zoals er nog zijn geweest, en daar horen weer wat nieuwe woorden bij. Logisch dus, dat je af en toe termen opvangt waarvan je zegt: “Huh?”

TEKST SARAH VAN GYSEGEM

De drie G's

Om die “Huh?” te vervangen door een “Aha!”, is het een goed idee om eerst de woorden geslacht, gender en geaardheid onder de loep te nemen. Want die begrippen worden soms door elkaar gehaald en zorgen al eens voor verwarring.

MEER INFO

Op cavaria.be/genderkoek krijg je via een heerlijk koekje een helder overzicht van wat de drie G's omvatten.

Geslacht

Je geslacht wordt bij je geboorte bepaald door een arts, en is puur gebaseerd op het biologische aspect, op wat die arts tussen je pasgeboren beentjes ziet. In het Westen gaan we uit van twee geslachten: vrouw en man. De ‘V’ of ‘M’ die je voorlopig nog op je identiteitskaart vindt. Toch bestaat er meer dan die klassieke verdeling: bijna twee procent van de mensen wordt geboren met variaties van vrouwelijke en mannelijke geslachtskenmerken. We noemen dit intersekse.

Gender

Je gender is je sociale geslacht. Het bepaalt mee je plaats in de samenleving, hoe er naar jou gekeken wordt en wat er van jou verwacht wordt. Westerse maatschappijen gaan uit van twee genders, man en vrouw. Een binaire opdeling dus, twee gescheiden vakjes. Dit is niet overal zo: in India wordt bijvoorbeeld een derde gender erkend, Hijra*. De laatste jaren wordt onze Westerse binaire opdeling serieus in vraag gesteld omdat er meer aandacht komt voor de genderidentiteit van mensen, voor hoe ze zich voelen. Want niet elk mens voelt zich man of vrouw. We spreken in zo'n geval van een non-binair genderidentiteit. Voor alle duidelijkheid: iedereen kan en mag zich nog altijd honderd procent man of honderd procent vrouw voelen. Noteerde de dokter bij je geboorte ‘M’ en voel jij je ook man, dan ben jij een cisgender persoon. Je geslacht komt overeen met je genderidentiteit. Komt dit niet of niet volledig overeen, dan hebben we het over een trans(gender) persoon.

*Hijra is de term die gebruikt wordt om de groep van trans vrouwen (man naar vrouw) aan te duiden.

Geaardheid

Geaardheid is een woord dat vandaag eigenlijk niet meer gebruikt wordt. We spreken nu meer over oriëntatie, omdat het niet altijd duidelijk afgebakend is wie je aantrekkelijk vindt op romantisch en/of seksueel vlak. Het kan ook veranderen doorheen de tijd én het kan intenser of minder intens worden. Romantische oriëntatie gaat over verliefdheid: voor wie voel je vlinders? Seksuele oriëntatie gaat over opwinding: met wie wil je vrijen? Je romantische en seksuele oriëntatie kunnen samen vallen, maar dat is niet bij iedereen het geval.

Zij, haar, hij, hem, die, hen

Als je weet dat niet iedereen in één van die klassieke binaire hokjes past, is het maar een kleine stap om te begrijpen dat niet iedereen zich goed voelt bij de voornaamwoorden zij/haar/haar of hij/hem/zijn. En dat er daarom een alternatief bestaat, namelijk die/hen/hun. Met 'die' verwijst je naar personen van wie het gender niet bekend is of er niet toe doet. Zo kan je in teksten bijvoorbeeld lezen 'die opent de deur', in plaats van 'hij/zij opent de deur'. En oké, in het begin klinkt dat misschien wat geforceerd en zelfs raar, maar het went, echt waar. Het is een manier om rekening te houden met iedereen. Om deuren te openen. Mooi, toch?

Ikzelf heb makkelijk praten. Ik ben een cis vrouw. Bij mijn geboorte werd mij het geslacht 'vrouw' toegerekend én ik identificeer me ook als vrouw. Toch zet ik bij het afsluiten van mijn mails naast mijn naam ook de woordjes zij/haar. Niet omdat ik zo geweldig inventief ben: de mensen van cavariva vzw, de Vlaamse belangenverdediger van LGBTQI+-mensen, raden dit al een tijdje aan, en ook vanuit de Vlaamse overheid kwam er onlangs zo'n aanbeveling. Op die manier wordt het aangegeven van je voornaamwoorden iets normaal en moeten niet alleen non-binaire en trans-

gender mensen dit doen. En geef toe, het is toch maar een kleine moeite om iemand aan te spreken met het voornaamwoord dat die verkiest? Senne Mispelon, een van de woordvoerders van Wel Jong vzw, een jeugdorganisatie voor en door jongeren die willen bouwen aan een gelijkwaardige samenleving, verwoordde het als volgt: "Door de juiste voornaamwoorden te gebruiken, erken je iemands identiteit, en er is niets mooiers dan dat."

Geen rage of hype

Het is een beetje wennen, al die diversiteit op het vlak van geslacht, gender en seksualiteit. En nee, het is niet 'in de mode'. Het draait hier niet om rages of hypes. Die verschillen zijn er altijd al geweest, maar ze werden niet benoemd omdat ze niet gekend of simpelweg taboe waren. Vroeger konden heel wat mensen niet zijn wie ze wilden zijn. Ze wrongen zich dan maar in de gekende beperkende hokjes, met alle pijn, verdriet en frustraties die daarbij kwamen kijken. Laat ons hopen dat die tijd voorgoed voorbij is en dat we met z'n allen de diversiteit aanvaarden en omarmen.

Bronnen: cavariva.be/woordenlijst, watwat.be en overheid.vlaanderen.be.

En al die andere letters dan?

LGBTQI+. Je zag, las of hoorde dit letterwoord waarschijnlijk al vaker en je weet ongetwijfeld dat het draait om diversiteit. Maar voor het geval niet alle letters even duidelijk zijn, zetten we ze graag op een rij.

L

lesbisch

G

gay,
homo dus

B

bi, als je
aangetrokken
voelt tot
mannen en
vrouwen

T

trans(gen-
der), als je
geslacht niet
overeen-
komt met je
gender-
identiteit

Q

queer of
questioning,
als je nog
zoekende
bent op het
vlak van gen-
deridentiteit
of seksua-
liteit of als
je je niet in
de binaire
hokjes wil
vastzetten

I

intersekse, als
je geslachts-
kenmerken
niet passen in
het stereotype
man- of vrouw-
beeld van onze
maatschappij

+

staat voor
alle personen
en groepen
die buiten de
gender- en
heteronorm
vallen